

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący)

SSN Jan Majchrowski (sprawozdawca)

Ławnik SN Grzegorz Swaczyna

Protokolant Anna Rusak

w sprawie prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. A. K.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej

na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2021 roku

odwołania wniesionego przez prokurator A. K.

od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym w W. z dnia 6 lutego 2020 roku, sygn. akt PK I SD (...) w przedmiocie przedłużenia zawieszenia w czynnościach służbowych do dnia 6 marca 2020 roku na podstawie art. 430 § 1 kpk w związku z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze

postanowił

odwołanie pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 6 lutego 2020 roku, sygn. akt PK I SD (...), uwzględniono wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego z dnia 23 sierpnia 2019 roku i przedłużono zawieszenie A. K. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. – w czynnościach służbowych do dnia 6 marca 2020 roku. W uzasadnieniu wskazano, iż w stosunku do prokurator A. K., w dniu 28 lutego 2018 roku wszczęto postępowanie dyscyplinarne dotyczące tego, że

w dniu 28 sierpnia 2017 roku, w C., uchybiła godności urzędu prokuratora podejmując działania polegające na bezpodstawnym i stanowiącym przekroczenie uprawnień prokuratora angażowaniu się w postępowanie zarejestrowane w tym czasie w Komisariacie V Policji w C. pod sygn. RSD (...), poprzez zażądanie podania danych personalnych osób podejrzanych w sprawie, przyjazd do komisariatu, rozmowy na temat toku tego postępowania z funkcjonariuszami Policji, w tym odnośnie przedstawienia zarzutów i stwierdzenia braku podstaw do zatrzymania sprawców przestępstwa, którą to potrzebę widział wcześniej inny prokurator, w tym co do M. T., będącego synem prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. E. T. i prokuratora Prokuratury Rejonowej w C. J. T. oraz na zatajeniu podjęcia tych działań przed Prokuratorem Rejonowym, co skutkowało osłabieniem zaufania do bezstronności prokuratora, o czym mowa w art. 96 § 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze (dalej pop) i co stanowiło uchybienie godności urzędu prokuratora, a także jednocześnie w sposób oczywisty obraziło przepis art. 96 § 1 pop w zakresie określonego w ślubowaniu, wskazanego w przepisie art. 92 § 1 pop, nakazu stania na straży prawa i strzeżenia praworządności oraz sumiennego wypełniania obowiązków pełnionego urzędu prokuratora oraz kierowania się zasadami godności i uczciwości, tj. dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 137 § 1 pop. Jak podkreślił sąd I instancji, czyn ten jest także przedmiotem śledztwa prowadzonego w Wydziale Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej pod sygn. akt PK XIV Ds. (...) w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków służbowych w dniach 26-29 sierpnia 2017 roku w C. przez funkcjonariuszy Policji oraz prokuratorów, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk. W toku postępowania przygotowawczego wystąpiono o zezwolenie na pociągnięcie prokurator A. K. do odpowiedzialności karnej. Nieprawomocną uchwałą Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym z dnia 5 września 2019 roku, odmówiono wyrażenia zgody na jej pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. Uchwała ta została zaskarżona przez prokuratora. Zarządzeniem Prokuratora Regionalnego w [...]. nr (...), z dnia 7 września 2017 roku, zawieszono prokurator A. K. na okres 6 miesięcy do dnia 6 marca 2018 roku w czynnościach służbowych. Zawieszenie to było sukcesywnie przedłużane na kolejne okresy: do dnia 7 września 2018 roku; do dnia

7 marca 2019 roku; do dnia 6 września 2019 roku. Wnioskiem z dnia 23 sierpnia 2019 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla (...) okręgu regionalnego zwrócił się o przedłużenie zawieszenia w czynnościach służbowych prokurator A. K. na dalszy niezbędny okres do dnia 6 marca 2020 roku. We wniosku wskazano, że podstawy zawieszenia prokurator A. K. znalazły potwierdzenie, co skutkowało wszczęciem postępowania dyscyplinarnego i postawieniem zarzutów. We wniosku wymieniono dowody wskazujące na duże prawdopodobieństwo popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, którego charakter oraz okoliczności sprawy przekonywały o aktualności przesłanek, które spowodowały jej zawieszenie w czynnościach służbowych. Decyzja w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej oraz sposób zakończenia śledztwa determinować miały bieg sprawy dyscyplinarnej, w szczególności mogła wystąpić potrzeba zmiany zarzutu dyscyplinarnego. Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2019 roku Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuraturze Generalnym uwzględnił powyższy wniosek i przedłużył okres zawieszenia do dnia 6 marca 2020 roku. Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2019, sygn. akt II DO 30/19, roku uchylono orzeczenie sądu I instancji i sprawę przekazano do ponownego rozpoznania. W części uzasadnienia dotyczącej rozważań prawnych, sąd *a quo* podniósł, że w związku z uchyleniem przez Sąd Najwyższy orzeczenia przedłużającego okres zawieszenia od dnia 7 września 2019 roku, zostało ono wyeliminowane z obrotu prawnego. Stąd wykonywanie tego zawieszenia ustało najpóźniej z dniem wydania postanowienia Sądu Najwyższego. Zdarzenie to jednak nie niweczyło samej podstawy zawieszenia, jak i podstaw jego przedłużania. Stąd, jak wskazał sąd *a quo*, zobowiązany był do zbadania merytorycznych podstaw przedłużenia tego środka pomimo tego, że w czasie orzekania zawieszenie to już nie obowiązywało. W przypadku istnienia podstaw przedłużenia zawieszenia, sąd I instancji był zobowiązany także do orzeczenia w tym przedmiocie, z określeniem maksymalnej daty zawieszenia na dzień 6 marca 2020 roku. Kwestia przywrócenia zawieszenia pozostawała w kompetencji sądu dyscyplinarnego, a nie przełożonego dyscyplinarnego, który decyduje o zastosowaniu zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych. Zdaniem sądu I instancji wniosek o przedłużenie okresu zawieszenia prokurator A. K.

zasługiwał na uwzględnienie. Powody zastosowania tego środka nie ustały. Nadto sąd *a quo* szczegółowo wskazał materiał dowodowy przemawiający za stwierdzeniem dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez prokurator A. K. zarzucanego jej przewinienia. Zwrócono również uwagę, na ścisłe powiązanie postępowania dyscyplinarnego z postępowaniem karnym, w związku z czym koniecznym było oczekiwanie na prawomocne rozstrzygnięcie tego drugiego. Dalsze zawieszenie konieczne było dla należytej ochrony autorytetu prokuratury, a także interesu publicznego przed szkodami, jakie mogłoby powodować dalsze pełnienie czynności przez prokurator A. K.. Jej zachowanie naruszyło bowiem standardy właściwe dla osoby piastującej stanowisko prokuratora, tj. nakazy stania na straży praworządności oraz unikania wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności prokuratora lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności. Ścisły związek czynu z wykonywaniem przez prokurator A. K. obowiązków służbowych prokuratora, jak i wykorzystanie w interesie prywatnym zajmowanego stanowiska powodowały, iż autorytet prokuratora został w tym wypadku znacząco naruszony, zaś dopuszczenie do dalszego wykonywania przez nią obowiązków służbowych autorytet ten, co najmniej w wymiarze lokalnym, mógł istotnie podważać. Sąd I instancji zwrócił także uwagę na funkcję wychowawczą tego środka.

Odwołanie od tego postanowienia wniosła prokurator A.K., zaskarżając je w całości. Postawiła ona zarzuty:

1. obraży art. 150 § 3 pop poprzez jego błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie, polegającej na przyjęciu, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek uzasadniający przedłużenie okresu zawieszenia jej w czynnościach służbowych do dnia 6 marca 2020 roku, podczas gdy przebieg postępowania dyscyplinarnego, jego rytmika i ustalenia w nim poczynione prowadzą do wniosków przeciwnych;
2. obraży art. 251 § 3 kpk w zw. z art. 6 kpk, która miała wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegającej na zaniechaniu wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, z wyjątkiem części historycznej przebiegu postępowania i wskazania orzecznictwa, dowodów świadczących o popełnieniu przez nią przewinienia służbowego

o charakterze, które uzasadniałyby zastosowanie najsurowszego środka, jakim jest zawieszenie w czynnościach służbowych trwające ponad 2 lata i 6 miesięcy, wykazaniu okoliczności wskazujących na istnienie zagrożeń dla wykonywanych przez nią obowiązków i czynności służbowych prokuratora, co w sposób oczywisty naruszało jej materialne prawo do obrony.

Skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia. W uzasadnieniu wskazała ona, jak jej zdaniem wyglądał przebieg niniejszego postępowania, a także jakie jedynie czynności zostały przeprowadzone w okresie do dnia 7 września 2018 roku. Nadto podniosła ona, że zapoznała się z aktami w czerwcu 2019 roku. Przedłużenie jej zawieszenia do dnia 7 marca 2019 roku zostało uzasadnione jedynie słowem „niezbędne”. W trakcie powyższego zawieszenia nie wykonano żadnych czynności procesowych z jej udziałem, nie przesłuchano żadnych świadków oraz nie udostępniono akt, mimo wniosku z dnia 23 marca 2018 roku. Kolejnym postanowieniem przedłużono zawieszenie w czynnościach do dnia 6 września 2019 roku, gdzie również nie wskazano powodów przedłużenia, a jedyną informacją, o której *nota bene* nie została poinformowana, była zmiana organu prowadzącego jej postępowanie dyscyplinarne. Skarżąca dodała, że sąd uzasadniał swoją decyzję prowadzonym równolegle postępowaniem karnym, którego przebieg miał mieć istotne znaczenie dla postępowania dyscyplinarnego. W jej ocenie takie uzasadnienie nie spełniało wymogów procesowych i merytorycznych. Sąd Dyscyplinarny dla Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym po raz kolejny przedłużył jej zawieszenie w czynnościach służbowych do dnia 6 marca 2020 roku, praktycznie bez żadnego uzasadnienia. Jak podkreśliła skarżąca, zawieszenie prokuratora w czynnościach stanowi *sui generis* środek zapobiegawczy stosowany w postępowaniu dyscyplinarnym, a w sprawach nieuregulowanych winny mieć zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania karnego. Sam pragmatyk służbowy dotyczący prokuratorów nie reguluje formy i warunków decyzji o zawieszeniu prokuratora w czynnościach służbowych. W związku z tym zastosowanie winien znaleźć art. 251 § 3 kpk wskazujący warunki uzasadnienia postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego, tj. przedstawienia dowodów świadczących o popełnieniu deliktu dyscyplinarnego oraz wykazanie okoliczności wskazujących na istnienie

zagrożeń dla prawidłowego toku postępowania. Jak podniosła skarżąca zaskarżone postanowienie nie spełnia tych warunków nie przedstawiono dowodów na popełnienie przez nią przewinienia służbowego i nie wykazano istnienia zagrożeń dla wykonywanych przez nią obowiązków i czynności służbowych prokuratora. Jej zdaniem, stosowanie wobec niej zawieszenia w czynnościach służbowych nie zostało poparte żadnymi argumentami natury prawnej i faktycznej. W dalszej części uzasadnienia skarżąca podważała zeznania jednego ze świadków, będącego funkcjonariuszem Policji, który miał chronić w ten sposób swojego informatora, jednocześnie preparując na jej niekorzyść historię o jej nieetycznym zachowaniu, aby poprzez bezzasadne przedłużanie czynności procesowych, informator ten uniknął odpowiedzialności karnej. Skarżąca wskazała, że pozostałe zdarzenia miały na celu znalezienie „kozła ofiarnego”, którym stała się ona, a to dzięki niej ruszyły w sprawie czynności procesowe. W orzeczeniu Sądu Najwyższego uchylającym postanowienie o przedłużeniu okresu zawieszenia z dnia 14 listopada 2019 roku, podzielono jej zarzuty o braku uzasadnienia skarżonego postanowienia w zakresie argumentów prawnych i faktycznych, a także ze względu na akceptowanie w ciemno argumentów wnioskodawcy. Podkreślono także, że środek ten stosowany przez tak długi okres, bez wykonywania żadnych praktycznie czynności, zmieniał się niejako w środek o stałym charakterze represyjnym. Postanowienie sądu I instancji zaskarżone w przedmiotowym odwołaniu nie spełniało, zdaniem skarżącej, wymogów i kierunków zakreślonych przez Sąd Najwyższy. Sąd *a quo* nie wskazał poza częścią historyczną i orzecznictwem praktycznie żadnych argumentów natury prawnej i faktycznej, które uzasadniałyby przedłużenie zawieszenia jej w czynnościach służbowych do dnia 6 marca 2020 roku. Jak podniosła, nie mogła ona polemizować jedynie z funkcją wychowawczą tegoż środka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie prokurator A. K. należało pozostawić bez rozpoznania. W sprawie, w chwili obecnej upłynął termin jej zawieszenia w czynnościach służbowych, określony w zaskarżonym postanowieniu. Nadto Sądowi Najwyższemu z urzędu wiadome jest, że środek ten był przedłużany na mocy kolejnych postanowień do

dnia 8 marca 2021 roku, które zostały przez nią zaskarżone, w wyniku czego Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 11 lutego 2021 r. (sygn. akt. II DO 128/20) uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym do ponownego rozpoznania. Merytoryczne rozpatrywanie wniesionego środka zaskarżenia na chwilę wydania przedmiotowego postanowienia było więc bezprzedmiotowe. Kwestię zasadności i prawidłowości stosowania tego środka należało bowiem zbadać w postępowaniu odwoławczym dotyczącym postanowienia, na mocy którego zawieszenie w czynnościach służbowych prokurator A. K. było stosowane w chwili obecnej, zaś okres stosowania tego środka będący przedmiotem niniejszego postępowania jest już nieaktualny. Zgodnie z art. 430 § 1 kpk, mającego zastosowanie w niniejszym postępowaniu, sąd odwoławczy pozostawia bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 429 § 1 albo jeżeli przyjęcie tego środka nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu. Z kolei zgodnie z art. 429 § 1 kpk, prezes sądu pierwszej instancji odmawia przyjęcia środka odwoławczego, jeżeli wniesiony został po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy. W niniejszej sprawie za zbędne należało uznać rozstrzygnięcie o zasadności stosowanego zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych w chwili, gdy okres tego zawieszenia upłynął, a jednocześnie został przedłużony na mocy innych postanowień, które również zostały zaskarżone przez prokurator A. K., w tym w jednym przypadku skutecznie. Sąd Najwyższy w pełni podziela stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2019 roku, sygn. akt I DSI 6/18, (Lex nr 2652477), gdzie stwierdzono: *„Zgodnie z utrwalonym w doktrynie poglądem, który Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela: "wyliczenie sytuacji, w których sąd odwoławczy powinien pozostawić bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy, nie jest ostateczne i wyczerpujące. Powinien on bowiem podjąć taką decyzję również wówczas, gdy rozpoznanie środka odwoławczego zdezaktualizuje się np. z tego powodu, iż wcześniej nastąpi stwierdzenie nieważności orzeczenia, od którego wniesiony został środek odwoławczy, lub też zanim nastąpi rozpoznanie zażalenia na postanowienie o przedłużeniu okresu tymczasowego aresztowania, wydane już zostanie kolejne postanowienie w tym samym przedmiocie, i właśnie to*

drugie orzeczenie stanowić już będzie podstawę prawną kontynuacji środka zapobiegawczego" (S. Zabłocki, Kodeks Postępowania Karnego, T. 2 - Komentarz, Warszawa 1998, cyt. za Komentarz do art. 430 k.p.k., teza 7, Lex numer: 69586; podobnie T. Grzegorzczuk Kodeks postępowania karnego, tom I, artykuły 1-467, Warszawa 2014, komentarz do art. 430 k.p.k., teza 10, Lex numer: 42899). Mutatis mutandis przedmiotowe rozważania zachowują aktualność także w odniesieniu do kwestii rozpoznania zażalenia na postanowienie o zawieszeniu w czynnościach służbowych prokuratora, którego okres już upłynął, a zatem wniesiony przez skarżącą środek odwoławczy zdezaktualizował się i obecnie przedmiotem kolejnego postępowania w przedmiocie zawieszenia prokurator A. K. w czynnościach służbowych będzie postanowienia sądu z dnia 1 marca 2019 r., PK I SD (...) do dnia 6 września 2019 r."

Mając na względzie powyższe, odwołanie prokurator A. K. pozostawiono bez rozpoznania.